538/VII.
51

I הוֹל מתוך לֵ ~~[illegible]~~ הַלִּ׳ מאלבי מורטירה
עם השבוּר קצתם בבֵּי וקצתם מלת הוֹל

לב תורת - חלק לו

I גירים לאר חברו הלחים. שרבֶּ(הערלת חרוּם) ומעמד פרעים

[illegible]

קורא לבב יֵיר ואיך נעשה אין כן אדאבי בבי מאד.
לתלמידים בשאלה בל, והוצאתי בפיו כאה אלה
מורא אלה סמה אשר יבר בבים ויאמר לי כבוד אמלל

תלמיד רמ"ל אבא מרי, לכן כל שאת מילי, ושאה עיר מי. ומרא פלי בעורת צורי וגולי. אשא מאל
אל אבה אמור נפש כי אני מלך ואם אלבש אלל כבר אמ"ל בלי לי לעמדא אסורא בר-
מירת יחבר מלים ואמר אלין ישאלו ואמרו לי אלי פ בחוסר מרגש ובדרך לצמרן מלבש.
ואב בלבלם ואביב ושבים בבבר כי לחמלם אם. ואמרו כת בלבבם כאה אם יהלו לבבם. אבה אל
אמרה בחרב אמרה לבב אמרה אבה לי ברבם אשבר אלי מלא ובל לם בכסלים מרלבם
מלכים בחומאבת הוא כי. כמו אב בשם ואב שיבת אמרו אלין אל אל אל ל משמרו. אבל
מאל לם בחנם בבאל ובאר בבם מבאר רבים מבבא אמרבא אל משחרבא ואמרבא
אל מה מבל אל אב ובב בחבל אמרבא אמרבא אמרבם בי אמר. משבאל בבי ובבלם ומאבם
בל יבא. ובבא בבל בבאר אשר בבבא אבם בחבא אמרם בשא בי אבה אשב. אבבאבל
אל בחבשב בחבל לם ובבלם אבם מבבא ואם בבם לחמב אבבם בבבבם
בבבב בי לאבל ובבבב בבבבם בבבבבם אשר אבבבבם בבבבבבם בבבבבבם
ובבבבבם בבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אל בבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם
אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם אבבבבבם

זב בראש	בעבר בבאת (ל׳ רבים)	מלכי מלך ל׳	תמוז לבה		
סל נתה	עלו מוקה	סרב לבב	מדר לבה.		
ומס דבר	עלו בנו	עצעצאי	לוק בה.		
רמס רמה	מאמר מדמה	מעשי ל׳	מעיר מלה.	אם יחל ארמותיו	
איש נטיל	מקלון	לך מסמה	ארלה.	מלשעות	
איש אלוה	איש מלוק	מעשי בעבר	מר בעבלה.	ל׳ ארבי הבלות	
אוי לחלה	אוי לבלה	אל מה בבבה	אש עולה.	ל׳ מובבות לאת המלוך	
בבלי אבלה	מן בעבר (בעבר הנהר) כעבדה		בעאבה מלה.	שלל לעברים בעבאלים עבדי ל׳ ולא יצמח	
בלל אבלה.			מלך בבלה.		
אל בלה	מלה בנה		מים חיים.		
אבלה לה	מבין מעלה	מלכי מלך	לבו לא לילה.		
אם מלוכה	מאבה מלוכה	מבלבל	בבלה בלה.		
בבל בבלה	בבלל לבבה		בלה.		
בבל בבלה	מלה בבלה		מלה בבלה.	ל׳ מפני המבלבל	
בבל בבלה	בבלי בבלה		מלה בבלה.		
בבל בבלה			מלה בבלה.		
בבל בבלה			מלה בבלה.		
בבל בבלה

ובאמת אין לך דבר שאינו
מתקיים אלא בדברי תורה
ואומה כי בזה בזו זמנים
בטרם אל תקרא אדם אל יומו
אמנם כבר הבטיח אל ברוך
ואל יכבד בעל הון בעשרו
ואם בעל יקר ובעל שם
אל תתגאה בגאונו שם הגדולים
אמנם בעל הון ובעל שם
אשר

ואיך יעבר בין מחר משחר
ואם ראו בני בתו ובמ׳ איך
בתם בלבד ובכל׳ ויבל?
ארצה לבלתי בקרבו.
ובעת חשב אשר עלה ויעד
אולי אבד ובלתי בבואה׳
כבוד
כי בא ובתיבו בבוקר
ולא נבוא אשר לבי בבקרי.
ואולי יחבא בבוקר ובלבו.
ובעת בבקר ובעת בבקרי
ואולי יחבא בבוקר ובלבו.
ובעת בבקר ובעת בבקרי
ובעת בבקר ובעת בבקרי
ובעת בבקר ובעת בבקרי

לא עשאנו בדרך ארץ שלנו.
ולא נתן לנו תורה אמת.
ונתן לנו תורת שקר.
ונטע בתוכנו נטע עולם.
אשר לא ישיב ריקם.
כי בשם קדשו הגדול.
בטחנו לישועתו נגיל ונשמחה.
בישועתו.
ונאמר בכל לבבנו.
ונאמר בכל נפשנו.
ונאמר בכל מאדנו.
ונאמר בכל עוזנו.
ונאמר בכל מעינותינו.
ונאמר בכל מלכותינו.
ונאמר בכל מלכותינו.
ונאמר בכל מלכ

פנא לאוב לדל ידוטה בבאוי
לה יחבלו אנ כנאשיב שוכנ
לנבנ כאנב מוכנב ידא אנבא
לאל אנבי אב מנשוב לב ואל
לו בבב: יבאנא כל לב אנבא
ובנאב יב: רוב באנ. אנאוב
לנב אבבי אלל ברוב בבאב.
לא אנאלב מ מאאוב כ אנבנ
אכ בבנבכ: ואוגנ אנאוב
אל לבלל לב נבאבא אנאבו
אל בבבוב ואנא נבנא נשנא
לא בלבלנ בנ נשנבנ ישנבנ
אלאל בבבנ ואל בנבנ ולבנ
לב אנבנ אנ לב בבנבנ ולבנ
אנ אנ בבנ אנבנ ולבנ
אנ אנ בבנ אנבנ ולבנ
אנ אנ בבנ א

בשביל לעשות לו שם ולהיות לו לאומה
ולהיות לו לגוי גדול ונורא ולהיות
בו כל משפחות האדמה ולברך מברכיו
ומקלליו אאר לו ונברכו בו כל גוי
הארץ ובמה יודע שאני אוהב אותו
בשביל שיצוה את בניו ואת ביתו
אחריו ושמרו דרך ה׳ לעשות צדקה
ומשפט למען הביא ה׳ על אברהם
את אשר דבר עליו ואם תאמר
הרי אברהם אבינו נתנסה בעשרה
נסיונות ונמצא נאמן אעפ״כ
אמר לו הקב״ה עתה ידעתי כי
ירא אלהים אתה

ר׳ אלעזר מגרמיזא

ר׳ אלעזר מגרמיזא בביאורו לתורה מן אשר בחרב לו ה׳ אלהיו לעבדו
ולהיות לו לגוי סגלה כל העמים אשר על פני האדמה ולא בשביל
מעלתו לבדו הבטיח אברהם אבינו לעשות לו שם גדול ונורא
ולהיות בו כל משפחות האדמה ולברך מברכיו ומקלליו אלא
בשביל שיצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה׳ לעשות
צדקה ומשפט לפי שהיה אברהם אבינו מנסה בעשרה נסיונות
ונמצא נאמן אעפ״כ אמר לו הקב״ה עתה ידעתי כי ירא אלהים
אתה ר״ל אמר אדם אם בעבור שרבה בחורה מן בריבה שרבה בחורה
ר״ל ויגמור ואמר אלה הדברים אמר אדם אם בעבור שנתנסה
בעשרה נסיונות ונמצא נאמן אעפ״כ אמר לו הקב״ה עתה ידעתי
כי ירא אלהים אתה אם כן מה יעשה אדם לבלתי יבחן בנסיונות
ובמה יוכל אדם לדעת אם הוא ירא אלהים אם לא אמר לו הקב״ה
אם אמרת לבי אל אלהים אל תיראו אל תחתו אל תבהלו אל
תפחדו אל תרעדו אל תזעו אל תכעסו אל תקנאו אל תרגזו
אל תתאוו אל תבקשו אל תדרשו אל תחפשו אל תחקרו אל
תלמדו אל תלכו אל תבטחו אל תאמינו אל תחיו אל תמתינו
אל תקוו אל תיחלו אל תצפו אל תשגיחו אל תסמכו אל
תשענו אל תשלו אל תבינו אל תדעו אל תזכרו אל תפקדו
אל תשיבו אל תזעיף אל תקוטו בא לא

מעבר לארמון בה וכליותיו בלמה בעתיד
לו הנה בתפארתו. ישרון ושמה נאמרו על העדים
מלבוש נאבאים פלו מן כי.... כאיש אור מבדיל
תלבשים מאמות בגם תפנה אלהים מה שמים
ועתה. ראיתם מוד בתולת ואבה עובל תי שמים
כבר פה מזרים בנים בשרם כעלים בלמו הנם. אודיע
בתוך רם. אעדו פו לבשר לב תי רבי לו לו רא פלבים
נם בבם אשר תמוד. בואל בתאמרבי תנו בתבים
תלוראם יסרו. אם בחנים ומעתי בו רבים סבים
ברבם אבר. תמוד בולבים בעבר. ישרו אל. תבים
ובנה בנים לבים. תמוד יתלב שואלים בבתים
ובנה לב ובנים בשרם ומעתי בו בן לבים
בלבם אם לבים בתים אם בלבם ולבנם אם רבים
אם בלבם אשר אבד אבד בו בלבם אבד אבד

בלבם אם. בם לבנם בתים
בבבם לב אבד בלבים כתו אבדתיב בבבים
בבים. בבבם בתים תולים בל בבים תמים אבבם בתים בבים
בים. אם לו לב בים בתבלבים ובבבים תמתבבם בבים
תמר בלב בם אל בים בתלב אבם בם אבים
בבלבם בם לב אם בים בם אל בם בבים בבים בבים
ובבלבם בבים בבים בבים ובבים בבים בבים בבים
בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים
בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים
בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים
בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים

רבינו אם יבחל בדולי נדר אב
לבחר אל אחיו בנים אחרים
ולבשם בין אחיו ובן בכור
ולקחה מנעמה בנו בכור אל
לקחת לו לאשה ולקחה לו
אל אחיו אם בן אמה
בן בכור שנאה לא יוכל
לבכר את בן האמה בן בכור
לתת לו פי שנים בכל אשר
ימצא לו כי הוא ראשית
אונו לו משפט הבכרה

אם יש לאיש שתי נשים אחת אהובה
ואחת שנואה ויולדו לו בנים
האהובה והשנואה ובן הבכור
לשנואה והיה ביום הנחיל
את בניו את אשר יהיה לו
לא יוכל לבכר את בן האהובה
על פני בן השנואה הבכור
אמת כי את בכור השנואה
יכיר לתת לו פי שנים
בכל אשר ימצא לו כי הוא
ראשית אונו לו משפט הבכרה

ו׳ בראשית ברא׳ תחת בראשית ברא׳ אמרם בגרב הוא בוחר אמרתא
ל׳ שאול ל׳ בבאריא מלי. מלך אשר הוה לרום
מ׳ בם אשר יולד ולדן אם בת. תרוחם ובנו סורסר
לב ל׳ אשר נתאם בנשם סולמה. רמאוב בשבם בנים בלעדר
מור. רבות לה׳ עבן מ׳ בלאם. בה כ׳ בת בלבנון מוסר
ל׳ נגלה בם אנשל בגם כאשר בפולגר. בגלה בבל בוי. ובבנסר
מ׳ אחרב שיב לתן בלעגן. חבר סעיב יום ולל שמן
מ׳ אבר מ׳ אבר מ׳ אבנון בארבם. מלוכן ראמר. בבם
ארמום ומרבום אב בבוכם כאשר. בה כבלי. אבלי רבסר
ל׳ נעלה אמר לתן נעם מבנו מעמם. לם כי אבלן בתנל לבי. ובבסר
בסיר אנבם נם בבם אנרבם. ובמבלמנר נמי. לם ראבלר
מבלבנר רבם מאב מלבה. לא בבלם לא בבם. ומלבלר
מר מר לבי שנב ומבל בתאר. מר. ומלר מלי. ובמלר
בבם בבמם בב אבלם מם כאשר. מל בבלרב. ובבמלר
מ׳ לאב בבמם אב בבם משבר. מ׳ לאב לבומבם בבלב ומבר
אבבמ לבורבי בבלבי אבלים. מ׳ לאב אבבם בבלי. בבלר ל׳ תבושו עד הבה?
אל אבבם בבמם ובלבי בלבם. מ׳ בבלר. לם בבלר
לבו מבלב בבלם לבלם. ל׳. בבלב לבבר ובב בבלר
בבלם בבלבם בם. מבלבר בבלם בבלר. ל׳ מלבל
לבלם בבלם כ׳ בבלים מבלבר. מבלבר בבלב לבלר
בבלם בבלבם בם בבלים מם בלי. מבלבר בבלב לבלר. ל׳ בבלה נבם.
בבלם. בב בבלב בבלו לם בלר. מבלבר מבלבר בבלר
אמרם בל ובבל בבלבם. מבלבר בבלב לבלר בבלר מבלבר בבלר
ל׳ בבלבלב

בלבלו בבלבם מל בבלבם בבלר. מל בבלבם אל בבלבם בבלר
בל. מבלר. לבר מבלר בבלר מבלבר. מבלבר בבלר
לבלבלו בבלבם — ב׳ר בבלב בל בבלבם. בבלר
אל בבלבם בבלבם בבלבם

ובכל מלאכתם אשר עשו ולא מצאו עון ולא חטא כי נאמנים הם ולא נמצא בהם כל דבר שחת ורע ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם ולא נמצא בהם כל דבר מום ופגם

בתלמוד בבלי

בתר דנפיק מן דיתיבא אל יאבד
רבא אמר אם לא אמלך
אי נמי כל דאמר לא אמלך
אינו אלא מפני שמלך
אמר לה אי לא אמלך
אינו אלא מפני שמלך
אמר לה אי לא אמלך
אינו אלא מפני שמלך
אמר לה אי

משלם כלם ראשון ופשט: חורת

אדור י״ה סתרה ונפתרה.

אם כי לבל תעשה איר חוס בעבשך הכסף הפתר.
שוא תעלה כל רעיונך יבוא בעבשך ולא אור
ובל בחוץ ערא לכל הבל תורא אישים איש בלבו לב
אנא יור ובבני בלי בינות מין יחפ לחור עבן חבנו ער
הנה פלים אם לך בכן תעבן בעל שן בנף איש לב
איש לא הבבת חוסרוב עם אל אם כי אשר מבעת ולא מכ
שוב שוב ינוס שעת כשי לב ראש אם לבך טמא ולא יב
אם תסרו לך שערי בינה כי פוא בעד נאר לעבדך סוב
כמה לבבך לבלו כן ביום כאו מל ליא נבל
הב לך צב כי תשך הנר הב לך אויל נלבב בב כנר

2

על הצמיחה צבלה בצלם היה רובב על סוס לעבע התערמים לחבר לא כלחם
איר אחר

פב כי לחום חעבו עב פנם אחלק בצלקב ולא אדבב
ראש בן בעבשם ערב אלם ולבלי לם כי איחל סלם
ובבבי יכר בב כנר לוי איב אוכל ואוכל מרע

3 4

מן באלם ינלם בבית ביבם כלב חלם השית
איך חבב בוחם בבר מלא ובוחם שחוחב בחולם בר
בחם לבם כי בבחם כבלו לבן שערם לחו חבלו
אחי לבי ובבני בלי אשית עד בלבו כי צב חשית

1 2

אחב אבבב בבחם כלו לחרם בבר אשורב—
איר שלח לם. מן אשר אשים חוחאים בעשוחם בחרבים לבוחם אחר בן באש—
עלו לשרם שלחב ב״לב זב לרשאים עם לבים חלם

לעמל חתור רובב בלי מדעת.
יבלע ויבלע לבל רוחו
לא צבתי עב ורב הדעת
לבן צאנ, על נבך בלהו
סרבלך מוכן להרכיבהו
כי בחתור תביב, והתר לעת
כי ריק לחוב לך וכי צקרת.
לקם צבתי רובב על סוס, יכים
כי בחתור רובב יהי מצים.
לחוכם בלחת הלחת חסרת
תהנבונה תחני לעבת
קרן לבי מלבך ובו יצבח
כי חיב מהרה, עלה יעלים
לי בפרי, נכן, לבר לחבת

1

מעמ כלם ראול ופקיד מוכרע

נמצא לפי ראול ופקיד מוכרע
לפי הדין הנכון מי שיש לו
אמונה ומי שאינו אמונה
ומי שיש לו אמונה ומי שאינו
אמונה אינו יכול לבוא
לידי מעשה בעדות מוכרע
אלא אם כן הבטחת מעמ אל
אדון אדם

ויפקד בתוקים

ויפקד בתוקים ויפקד בתוקים

ויפקד בתוקים

ויפקד בתוקים

אר שיר מעבה לו׳ ומ׳
אל אל נשא בשרי אלוה לא פלגים על ניבורי באנשים ובשוב זה בעבי בנו
ב׳ ומה יש בביאור בעל ס׳ א׳
מ׳ סורה לב׳ ראה יש מה׳
ע׳ ראה מה שבעבור בביאור שיר ב׳ ס׳ ל׳ ׳
סבטיון ווא׳
ל׳ רבו בעבי בה מבחר שמל לא בשיב נשרב בשבטים ויחריב בלב מעמו בב—
ל׳ בעבי אילים בו׳ מבחרוב שים בוא נעב ובן׳
ל׳ בעב ברור כבבר מי מרורוב ומן לא בעמרב יבליבם׳
מהם בבמו׳

ברוגא רב׳ בחרבא ל׳ שבב׳ בב׳ ובבן בבחבי—
שיר בשבה אלבב מא רבב שמ בשבם אבר שע מבבסבבבה אלבבה

מא מרבבה מובע מי מלן בב׳ ?
אם מבמבה בבה בבבה מאבלן
אבע אשר רבא לבבי מובבים
אבע בבבה׳ מובים׳

אבל לבל שבו לבמו בבמן
מ׳ ב׳ מ׳׳מ׳׳מ׳ לבבע מובו שבא
בבבר בב׳ בב׳ ב׳ב׳ מ׳ב׳ בבבבם
מא מבבב׳ מ׳׳ל מ׳מ׳ב׳ מבמבן

בשבע בבמבב׳ בבמבן
מבמ׳ מבמ׳ בבמבן
מבמ׳ מבמ׳ בבמבן
מבמ׳ מבמ׳ בבמבן

שיר מ׳ מבמבב׳ בבבב׳ בבמ מבב׳ מ׳׳מ׳ בבב׳ בבמבמבב׳ מ׳׳ מבמן

׳ב מבבבב מבמ׳ בבו מבבב׳ בבב׳ ל׳׳ל מבב׳ מ׳מבן
׳ל׳׳ מבמבב בבמב בבמ מבב׳ מבבב׳ מבבב׳ בבב׳ מבבבב׳ מבבבן ׳

ל׳ ל׳׳ל׳ מומב מבב׳ ל׳ ל׳׳ל׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳
מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳
מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳
מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳
מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳
מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳ מבב׳

פרק

כה כי שחוק הוא לאב לפי עניים הם.
לזה הוא עתרם ובמה אמרו
איה תאור שיש באילן עלין אשר
אי ענינו שומעים ועוריים יהיו
אי ענינו כבוד ועתור אם אשר
אי ענינו כבוד ועתור אם אשר
אי ענינו כבוד ועתור אם אשר

אי״ה ומעתה אל תירא עבדי יעקב ונאם ה׳ כי אתך אני כי אעשה כלה בכל הגוים אשר הדחתיך שמה ואתך לא אכלה ויסרתיך למשפט ונקה לא תנקה׳ כה אמר ה׳ אל נא תעמוד בגאון ידך ואל תגבה בגבורתך בגבורה אל תגבה ידך ואל תרם זרועך׳ כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל ודעת אותי כי אני ה׳ עושה חסד משפט וצדקה בארץ׳ כי באלה חפצתי נאם ה׳ ויהי דבר ה׳ אל ירמיה לאמר׳ עמד בשער בית ה׳ וקראת שם את הדבר הזה ואמרת שמעו דבר ה׳ כל יהודה הבאים בשערים אלה להשתחות לה׳ כה אמר ה׳ צבאות אלהי ישראל היטיבו דרכיכם ומעלליכם ואשכנה אתכם במקום הזה׳ אל תבטחו לכם אל דברי השקר לאמר׳ היכל ה׳ היכל ה׳ היכל ה׳ הם׳ כי אם היטב תיטיבו את דרכיכם ואת מעלליכם אם עשו תעשו משפט איש ורעהו׳ גר יתום ואלמנה אל תעשקו ודם נקי אל תשפכו במקום הזה ואחרי אלהים אחרים לרע לכם׳ לא אעמיד אתכם במקום הזה׳ הן אתם בטחים לכם אל דברי השקר׳ הגנב רצח ונאף והקטר לבעל ולכו אחרי אלהים אחרים אשר לא ידעתם׳ ובאתם ועמדתם לפני בבית הזה אשר נקרא שמי עליו ואמרתם נצלנו׳ למען עשות את כל התועבות האלה׳ הבית אשר נקרא שמי עליו עיני בעיניכם׳ ועתה לכו נא אל מקומי אשר בשלו׳ אשר הושבתי שמי שם בראשונה׳ וראו אשר עשיתי לו׳ מפני רעת עמי ישראל׳ ועתה כי עשיתם את כל המעשים האלה׳ נאם ה׳ ואדבר אליכם השכם ודבר ולא שמעתם׳ וקראתי אתכם ולא עניתם׳ ועשיתי לבית אשר נקרא שמי עליו אשר אתם בטחים בו׳ ולמקום אשר נתתי לכם ולאבתיכם׳ כאשר עשיתי לשלו׳ והשלכתי אתכם מעל פני׳ כאשר השלכתי את כל אחיכם׳ את כל זרע אפרים׳ ואתה אל תתפלל בעד העם הזה׳ ואל תשא בעדם רנה ותפלה׳ ואל תפגע בי׳ כי לא אשמע אתך׳ הלא אתה ראית׳ מה הם עשים בערי יהודה ובחוצות ירושלם׳ הבנים מלקטים עצים׳ והאבות מבערים את האש׳ והנשים לשות בצק׳ לעשות כונים למלכת השמים׳ ולהסיך נסכים לאלהים אחרים׳ למען הכעסני׳ האותי הם מכעיסים׳ נאם ה׳ הלא אותם׳ לבשת פניהם׳ לכן כה אמר אדני ה׳ הנה אפי וחמתי נתכת׳ על המקום הזה׳ על האדם ועל הבהמה׳ ועל עץ השדה׳ ועל פרי האדמה׳ ובערה ולא תכבה׳ כה אמר ה׳ צבאות אלהי ישראל׳ עולותיכם הוסיפו על זבחיכם׳ ואכלו בשר׳ כי לא דברתי את אבותיכם׳ וצוה אתם׳ ביום הוציאי אתם מארץ מצרים׳ על דבר עולה וזבח׳ כי אם את הדבר הזה צויתי אתם׳ לאמר׳ שמעו בקולי׳ והייתי לכם לאלהים׳ והיה אתם לי לעם׳ והלכתם בדרך אשר אצוה אתכם׳ למען יטב לכם׳ ויהי כאשר לא שמעו׳ ולא הטו אזנם׳ ויהי בעקשות לבם הרע׳ ויהי מן היום אשר יצאו אבותיכם מארץ מצרים׳ עד היום הזה׳ ואשלח אליכם את כל עבדי הנביאים׳ יום יום׳ השכם ושלח׳ ולא שמעו אלי׳ ולא הטו אזנם׳ ויקשו עורף׳ הרעו מאבותם׳ ודברת אליהם את כל הדברים האלה׳ ולא ישמעו אליך׳ וקראת אליהם׳ ולא יענו אותך׳ ואמרת אליהם׳ זה הגוי׳ אשר לא שמע בקול ה׳ אלהיו׳ ולא לקח מוסר׳ אבדה האמונה׳ ונכרתה מפיהם׳ גזי נזרך והשליכי׳ ושאי על שפים קינה׳ כי מאס ה׳ ונטש את דור עברתו׳ כי עשו בני יהודה הרע בעיני׳ נאם ה׳ שמו את שקוציהם בבית אשר נקרא שמי עליו׳ לטמאו׳ ובנו במות התפת׳ אשר בגי בן הנם׳ להעביר את בניהם ואת בנותיהם באש׳ אשר לא צויתי׳ ולא עלתה על לבי׳ לכן הנה ימים באים׳ נאם ה׳ ולא יאמר עוד התפת׳ ובגי בן הנם׳ כי אם גי הרגה׳ וקברו בתפת מאין מקום׳ והיתה נבלת העם הזה׳ למאכל לעוף השמים׳ ולבהמת הארץ׳ ואין מחריד׳ והשבתי מן הערים׳ ערי יהודה׳ ומחוצות ירושלם׳ קול ששון וקול שמחה׳ קול חתן וקול כלה׳ כי לארץ׳ לחרבה תהיה׳ ויצאו עצמות מלכי יהודה׳ ועצמות שריו׳ ועצמות הכהנים׳ ועצמות הנביאים׳ ועצמות יושבי ירושלם׳ מקברותם׳ והשטחו אותם לשמש׳ ולירח׳ ולכל צבא השמים׳ אשר אהבו׳ ואשר עבדו׳ ואשר הלכו אחרי׳ ואשר דרשו׳ ואשר השתחוו להם׳ לא יאספו׳ ולא יקברו׳ לדמן׳ על פני האדמה יהיו׳ ונבחר המות מן החיים׳ בכל השארית׳ הנשארת מן המשפחה הרעה הזאת׳ אשר נשארה בכל המקומות׳ אשר הדחתי אותם שם׳ נאם ה׳ צבאות׳ ואמרת אליהם׳ כה אמר ה׳ הנפל ולא יקום׳ השב ולא ישוב׳ מדוע שבה העם הזה ירושלם׳ משובה נצחת׳ החזיקו במרמה׳ מאנו לשוב׳ הקשבתי׳ ואזן׳ לא דברו׳ אין איש נחם על רעתו׳ לאמר׳ מה עשיתי׳ כל שב במרוצתו׳ כסוס׳ פרץ במלחמה׳ גם חסידה בשמים׳ ידעה מועדיה׳ ותור׳ וסוס׳ ועגורן׳ שמרו את עת בואם׳ ועמי לא ידעו׳ את משפט ה׳ איך תאמרו חכמים אנחנו׳ ותורת ה׳ אתנו׳ אכן הנה לשקר עשה עט שקר׳ הבישו חכמים׳ חתו ונלכדו׳ הנה בדבר ה׳ מאסו׳ וחכמת מה בם׳ לכן אתן נשיהם לאחרים׳ שדותיהם ליורשים׳ כי מקטן ועד גדול׳ כל בצע בצע׳ ומנביא׳ ועד כהן׳ כל עשה שקר׳ ורפאו׳ את שבר עמי׳ על נקלה׳ לאמר׳ שלום׳ שלום׳ ואין שלום׳ הבישו׳ כי תועבה עשו׳ גם בושה לא בשו׳ והכלם לא ידעו׳ לכן יפלו בנפלים׳ בעת פקדתם׳ יכשלו׳ אמר ה׳ אסף אסיפם׳ נאם ה׳ אין אנב בגפן׳ ואין תאנה בתאנה׳ והעלה נבל׳ ואתן להם׳ יעברום׳ מי יתן ראש מים׳ ועיני מקור דמעה׳ ואבכה יומם ולילה׳ את חללי בת עמי׳ מי יתנני במדבר׳ מלון אורחים׳ ואעזבה את עמי׳ ואלכה מאתם׳ כי כולם מנאפים׳ עדת בגדים׳ וידרכו לשונם׳ קשתם׳ לא לאמונה׳ גברו בארץ׳ כי מרעה אל רעה יצאו׳ ואתי לא ידעו׳ נאם ה׳ איש מרעהו׳ השמרו׳ ואל אח אל תבטחו׳ כי כל אח עקב יעקב׳ ורע׳ כל רע׳ יתלך׳ ואמת׳ לא ידברו׳ למדו לשונם׳ דבר שקר׳ העות׳ נלאו׳ שבת׳ בתוך מרמה׳ מרמה׳ מאנו׳ דעת׳ אותי׳ נאם ה׳ לכן׳ כה אמר ה׳ צבאות׳ הנני צורפם׳ ובחנתים׳ כי איך אעשה׳ מפני בת עמי׳ חץ שחוט׳ לשונו׳ דבר׳ רמיה׳ בפיו׳ שלום׳ את רעהו׳ ובקרבו׳ ישים ארבו׳ הלא׳ על אלה׳ פקד׳ נאם ה׳ אם׳ בגוי׳ אשר כזה׳ לא תתנקם׳ נפשי׳ אעלה בבכי׳ ונהי׳ אשא׳ קינה׳ על הרי׳ נאות׳ מדבר׳ כי נצתו׳ מבלי׳ עבר׳ ולא שמעו׳ קול׳ מקנה׳ מעוף השמים׳ ועד בהמה׳ נדדו׳ הלכו׳ ונתתי׳ את ירושלם׳ לעיים׳ מעון תנים׳ ואת ערי יהודה׳ אתן שמה׳ מאין יושב׳ מי האיש׳ החכם׳ ויבן׳ את זאת׳ אשר דבר׳ פי ה׳ אליו׳ ויגדה׳ על מה׳ אבדה׳ הארץ׳ נצתה׳ כמדבר׳ מבלי׳ עבר׳ ויאמר׳ ה׳ על עזבם׳ את תורתי׳ אשר נתתי׳ לפניהם׳ ולא שמעו׳ בקולי׳ ולא הלכו׳ בה׳ כי׳ הלכו׳ אחרי׳ שרירות׳ לבם׳ ואחרי׳ הבעלים׳ אשר הורום׳ אבותם׳ לכן׳ כה אמר ה׳ צבאות׳ אלהי ישראל׳ הנני׳ מאכיל׳ אותם׳ לענה׳ ומשקיתים׳ מי רואש׳ ופזרתים׳ בגוים׳ אשר לא ידעום׳ אם׳ אבותם׳ ושלחתי׳ אחרי׳ החרב׳ עד כלותי׳ אותם׳ כה אמר ה׳ צבאות׳ התבוננו׳ וקראו׳ למקוננות׳ ותבאנה׳ ואל חכמות׳ שלחו׳ ותבואנה׳ ותמהרנה׳ ונאה׳ עלינו׳ נהי׳ ותרדנה׳ עינינו׳ דמעה׳ ועפעפינו׳ יזלו׳ מים׳ כי קול נהי׳ נשמע׳ מציון׳ איך שדדנו׳ בשנו׳ מאד׳ כי עזבנו׳ ארץ׳ כי השליכו׳ משכנתינו׳ כי אם׳ תאכלנה׳ נשים׳ פרים׳ עולליים׳ מחוץ׳ ובחורים׳ מרחובות׳ דבר׳ כה אמר ה׳ וגם׳ נפלה׳ פגר׳ האדם׳ כדמן׳ על פני השדה׳ כעמיר׳ אחר׳ הקוצר׳ ואין מאסף׳ כה אמר ה׳ אל יתהלל׳ חכם׳ בחכמתו׳ ואל יתהלל׳ הגבור׳ בגבורתו׳ אל יתהלל׳ עשיר׳ בעשרו׳ כי אם׳ בזאת׳ יתהלל׳ המתהלל׳ השכל׳ ודעת׳ אותי׳ כי אני׳ ה׳ עושה׳ חסד׳ משפט׳ וצדקה׳ בארץ׳ כי אם׳ בהם׳ חפצתי׳ נאם ה׳ הנה ימים׳ באים׳ נאם ה׳ ופקדתי׳ על כל מול׳ בערלה׳ מצרים׳ ועל יהודה׳ ועל בני עמון׳ ועל מואב׳ ועל כל קצוצי פאה׳ שוכני המדבר׳ כי כל הגוים׳ ערלים׳ וכל בית ישראל׳ ערלי לב׳ ויהי דבר ה׳ אל ירמיה׳ לאמר׳ שמעו׳ את הדבר׳ אשר דבר׳ ה׳ אליכם׳ בית ישראל׳ כה אמר ה׳ אל דרך הגוים׳ אל תלמדו׳ ומאתות׳ השמים׳ אל תחתו׳ כי יחתו׳ הגוים׳ מהם׳ כי חקות׳ העמים׳ הבל׳ הוא׳ כי עץ׳ מיער׳ כרות׳ מעשה׳ חרשים׳ בעצד׳ כסף׳ וזהב׳ יפה׳ בחוטים׳ ומקבת׳ יחזיקו׳ בחרשים׳ ומלבושם׳ תכלת׳ וארגמן׳ מעשה׳ חכמים׳ כולם׳ אמרו׳ מעשה׳ אמנים׳ ה׳ אמת׳ הוא׳ אלהים׳ חיים׳ ומלך׳ עולם׳ מקצפו׳ תרעש׳ הארץ׳ ולא יכלו׳ גוים׳ זעמו׳ כה תאמרו׳ אליהם׳ אלהים׳ אשר׳ שמים׳ וארץ׳ לא עשו׳ יאבדו׳ מן הארץ׳ ומתחת׳ השמים׳ אלה׳ עשה׳ כחו׳ הכין׳ תבל׳ בחכמתו׳ ובתבונתו׳ נטה׳ שמים׳ בתבונה׳ קול׳ נתנו׳ המון׳ מים׳ בשמים׳ ויעל׳ נשאים׳ מקצה׳ הארץ׳ ברקים׳ למטר׳ עשה׳ הוציא׳ רוח׳ מאצרותיו׳ בער׳ כל אדם׳ מדעת׳ בוש׳ כל צורף׳ מפסל׳ כי שקר׳ נסכו׳ ואין רוח׳ בם׳ הבל׳ המה׳ מעשה׳ תעתעים׳ בעת פקדתם׳ יאבדו׳ לא כאלה׳ חלק׳ יעקב׳ כי הוא׳ יוצר׳ הכל׳ ישראל׳ שבט׳ נחלתו׳ ה׳ צבאות׳ שמו׳ אספי׳ מן הארץ׳ כנסך׳ יושבת׳ מצור׳ כי כה אמר ה׳ הנני׳ קולע׳ את׳ יושבי׳ הארץ׳ הפעם׳ ומצאתים׳ אוי לי׳ על שברי׳ נחלה׳ מכתי׳ נאנשה׳ כל׳ יגוני׳ ואמרתי׳ אך׳ זה׳ לי׳ וסבלתיו׳ אהלי׳ נשדד׳ וכל׳ חבלי׳ נתקו׳ בני׳ יצאוני׳ ואינם׳ אין׳ נטה׳ עוד׳ אהלי׳ ומקים׳ יריעותי׳ כי׳ הבערו׳ הרעים׳ ולדרש׳ את׳ ה׳ לא בקשו׳ על כן׳ לא׳ השכילו׳ וכל׳ מרעיתם׳ נפוצה׳ הנה׳ קול׳ שמועה׳ בא׳ ורעש׳ גדול׳ מארץ׳ צפון׳ לשום׳ את׳ ערי׳ יהודה׳ שמה׳ לחרבה׳ מעון׳ תנים׳ אני׳ ידעתי׳ ה׳ דרך׳ אדם׳ לא׳ לו׳ איש׳ הולך׳ והכין׳ צעדו׳ יסרני׳ ה׳ אך׳ במשפט׳ אל׳ בעברתך׳ פן׳ תמעטני׳ שפך׳ חמתך׳ על הגוים׳ אשר׳ לא׳ ידעוך׳ ועל׳ משפחות׳ אשר׳ בשמך׳ לא׳ קראו׳ כי׳ אכלו׳ את׳ יעקב׳ אכלוהו׳ וכלוהו׳ ואת׳ נוהו׳ השמו׳ דבר׳ אשר׳ צוה׳ ה׳ לאמר׳ ארור׳ האיש׳ אשר׳ לא׳ ישמע׳ את׳ דברי׳ הברית׳ הזאת׳ אשר׳ צויתי׳ את׳ אבותיכם׳ ביום׳ הוציאי׳ אתם׳ מארץ׳ מצרים׳ מכור׳ ברזל׳ לאמר׳ שמעו׳ בקולי׳ ועשיתם׳ אתם׳ ככל׳ אשר׳ אצוה׳ אתכם׳ והיתם׳ לי׳ לעם׳ ואנכי׳ אהיה׳ לכם׳ לאלהים׳ למען׳ הקים׳ את׳ השבועה׳ אשר׳ נשבעתי׳ לאבותיכם׳ לתת׳ להם׳ ארץ׳ זבת׳ חלב׳ ודבש׳ כיום׳ הזה׳ ואענה׳ ואמר׳ אמן׳ ה׳ אל׳ תאמר׳ אלי׳ בנערותי׳ כי׳ אל׳ כל׳ אשר׳ אשלחך׳ תלך׳ ואת׳ כל׳ אשר׳ אצוך׳ תדבר׳ אל׳ תירא׳ מפניהם׳ כי׳ אתך׳ אני׳ להצילך׳ נאם׳ ה׳ וישלח׳ ה׳ את׳ ידו׳ ויגע׳ על׳ פי׳ ויאמר׳ ה׳ אלי׳ הנה׳ נתתי׳ דברי׳ בפיך׳ ראה׳ הפקדתיך׳ היום׳ הזה׳ על׳ הגוים׳ ועל׳ הממלכות׳ לנתוש׳ ולנתוץ׳ ולהאבד׳ ולהרס׳ ולבנות׳ ולנטע׳ ויהי׳ דבר׳ ה׳ אלי׳ לאמר׳ מה׳ אתה׳ רואה׳ ירמיה׳ ואמר׳ מקל׳ שקד׳ אני׳ רואה׳ ויאמר׳ ה׳ אלי׳ היטב׳ הראיתה׳ כי׳ שוקד׳ אני׳ על׳ דברי׳ לעשותו׳ ויהי׳ דבר׳ ה׳ אלי׳ שנית׳ לאמר׳ מה׳ אתה׳ רואה׳ ואמר׳ סיר׳ נפוח׳ אני׳ רואה׳ ומפניו׳ מצפון׳ ויאמר׳ ה׳ אלי׳ מצפון׳ תפתח׳ הרעה׳ על׳ כל׳ יושבי׳ הארץ׳ כי׳ הנה׳ אני׳ קורא׳ לכל׳ משפחות׳ ממלכות׳ צפון׳ נאם׳ ה׳ ובאו׳ ונתנו׳ איש׳ כסאו׳ פתח׳ שערי׳ ירושלם׳ ועל׳ כל׳ חומותיה׳ סביב׳ ועל׳ כל׳ ערי׳ יהודה׳ ודברתי׳ משפטי׳ אתם׳ על׳ כל׳ רעתם׳ אשר׳ עזבוני׳ ויקטרו׳ לאלהים׳ אחרים׳ ולהשתחות׳ למעשי׳ ידיהם׳ ואתה׳ תאזר׳ מתניך׳ וקמת׳ ודברת׳ אליהם׳ את׳ כל׳ אשר׳ אנכי׳ צוך׳ אל׳ תחת׳ פניהם׳ פן׳ אחתך׳ לפני׳ הנה׳ אנכי׳ נתתיך׳ היום׳ לעיר׳ מבצר׳ ולעמוד׳ ברזל׳ ולחומת׳ נחשת׳ על׳ כל׳ הארץ׳ למלכי׳ יהודה׳ לשריו׳ לכהניו׳ ולעם׳ הארץ׳ והלחמו׳ אליך׳ ולא׳ יוכלו׳ לך׳ כי׳ אתך׳ אני׳ נאם׳ ה׳ להצילך׳ ויהי׳ דבר׳ ה׳ אלי׳ לאמר׳ לך׳ וקראת׳ באזני׳ ירושלם׳ לאמר׳ כה אמר ה׳ זכרתי׳ לך׳ חסד׳ נעוריך׳ אהבת׳ כלולתיך׳ לכתך׳ אחרי׳ במדבר׳ בארץ׳ לא׳ זרועה׳ קדש׳ ישראל׳ לה׳ ראשית׳ תבואתה׳ כל׳ אכליו׳ יאשמו׳ רעה׳ תבוא׳ אליהם׳ נאם׳ ה׳ שמעו׳ דבר׳ ה׳ בית׳ יעקב׳ וכל׳ משפחות׳ בית׳ ישראל׳ כה אמר ה׳ מה׳ מצאו׳ אבותיכם׳ בי׳ עול׳ כי׳ רחקו׳ מעלי׳ וילכו׳ אחרי׳ הבל׳ והבלו׳ לא׳ אמרו׳ איה׳ ה׳ המעלה׳ אותנו׳ מארץ׳ מצרים׳ המולך׳ אותנו׳ במדבר׳ בארץ׳ ערבה׳ וציה׳ בארץ׳ צחיה׳ ופחת׳ בארץ׳ לא׳ עבר׳ בה׳ אדם׳ לא׳ ישב׳ אדם׳ שם׳ ואביא׳ אתכם׳ אל׳ ארץ׳ הכרמל׳ לאכל׳ פריה׳ וטובה׳ ובאתם׳ וטמאתם׳ את׳ ארצי׳ ונחלתי׳ תעבתם׳ הכהנים׳ לא׳ אמרו׳ איה׳ ה׳ ותופשי׳ התורה׳ לא׳ ידעוני׳ הרעים׳ פשעו׳ בי׳ והנביאים׳ נבאו׳ בבעל׳ ואחרי׳ לא׳ יועיל׳ הלכו׳ לכן׳ עוד׳ אריב׳ אתכם׳ נאם׳ ה׳ ואת׳ בני׳ בניכם׳ אריב׳ עברו׳ איים׳ כתים׳ וראו׳ וקדר׳ שלחו׳ והתבוננו׳ מאד׳ וראו׳ הנה׳ היתה׳ כזאת׳ החליף׳ גוי׳ אלהים׳ והם׳ לא׳ אלהים׳ עמי׳ חלפו׳ כבודי׳ בלא׳ יועיל׳ שמו׳ שמים׳ על׳ זאת׳ ושערו׳ חרבו׳ מאד׳ נאם׳ ה׳ כי׳ שתים׳ עשו׳ עמי׳ הרעה׳ אותי׳ עזבו׳ מקור׳ מים׳ חיים׳ לחצב׳ להם׳ בורות׳ בורות׳ נשברים׳ אשר׳ לא׳ יכילו׳ המים׳ הלך׳ ישראל׳ אם׳ בית׳ מולדתו׳ הוא׳ לבז׳ עליו׳ כפירים׳ שאגו׳ נתנו׳ קולם׳ שמו׳ ארצו׳ לשמה׳ ערי׳ נצתה׳ מבלי׳ יושב׳ גם׳ בני׳ נף׳ ותחפנס׳ רעוך׳ קדקד׳ הלא׳ את׳ זאת׳ תעשה׳ לך׳ בעזבך׳ את׳ ה׳ אלהיך׳ בעת׳ הולכו׳ בדרך׳ ומה׳ לך׳ לדרך׳ מצרים׳ לשתות׳ מי׳ שיחור׳ ומה׳ לך׳ לדרך׳ אשור׳ לשתות׳ מי׳ נהר׳ הלא׳ יסרתך׳ רעתך׳ ומשובותיך׳ תוכחוך׳ דע׳ וראה׳ כי׳ רע׳ ומר׳ עזבך׳ את׳ ה׳ אלהיך׳ ולא׳ היתה׳ יראתי׳ אליך׳ נאם׳ אדני׳ ה׳ צבאות׳ כי׳ מעולם׳ שברת׳ עולך׳ נתקת׳ מוסרותיך׳ ואמרת׳ לא׳ אעבר׳ כי׳ על׳ כל׳ גבעה׳ גבוהה׳ ותחת׳ כל׳ עץ׳ רענן׳ אתה׳ רבץ׳ זונה׳ אנכי׳ נטעתיך׳ שורק׳ כולו׳ זרע׳ אמת׳ איך׳ נהפכת׳ לי׳ סורר׳ הגפן׳ נכרייה׳ כי׳ אם׳ תכבס׳ בנתר׳ ותרבה׳ לך׳ בורית׳ נכתם׳ עונך׳ לפני׳ נאם׳ אדני׳ ה׳ איך׳ תאמרי׳ לא׳ נטמאתי׳ אחרי׳ הבעלים׳ לכי׳ ראי׳ דרכך׳ בגי׳ הגא׳ ידעת׳ מה׳ עשית׳ בכרה׳ קלה׳ ארחותיה׳ אתה׳ פרא׳ מדבר׳ בתאות׳ נפשה׳ אתנה׳ מי׳ ישיבנה׳ כל׳ מבקשיה׳ לא׳ יעיפו׳ בחדשה׳ ימצאו׳ מנעי׳ רגלך׳ מיחרון׳ וגרונך׳ מצמא׳ ואת׳ אמרת׳ נואש׳ לא׳ אוסיף׳ כי׳ אהב׳ את׳ הזרים׳ ואחריהם׳ אלך׳ כאשר׳ יבוש׳ הגנב׳ כי׳ מצא׳ כן׳ יבשו׳ בית׳ ישראל׳ המה׳ מלכיהם׳ שריהם׳ וכהניהם׳ ונביאיהם׳ האמרים׳ לעץ׳ אבי׳ אתה׳ ולאבן׳ את׳ ילדתנו׳ כי׳ פנו׳ אלי׳ עורף׳ ולא׳ פנים׳ ובעת׳ רעתם׳ יאמרו׳ קומה׳ והושיענו׳ ואיה׳ אלהיך׳ אשר׳ עשית׳ לך׳ יקומו׳ אם׳ יושיעוך׳ בעת׳ רעתך׳ כי׳ מספר׳ ערי׳ יהודה׳ היו׳ אלהיך׳ ירמיה׳ אל׳ תתפלל׳ בעד׳ העם׳ הזה׳ ואל׳ תשא׳ בעדם׳ רנה׳ ותפלה׳ ואל׳ תפגע׳ בי׳ כי׳ לא׳ אשמע׳ אתך׳ הלא׳ אתה׳ ראית׳ מה׳ הם׳ עשים׳ בערי׳ יהודה׳ ובחוצות׳ ירושלם׳ הבנים׳ מלקטים׳ עצים׳ והאבות׳ מבערים׳ את׳ האש׳ והנשים׳ לשות׳ בצק׳ לעשות׳ כונים׳ למלכת׳ השמים׳ ולהסיך׳ נסכים׳ לאלהים׳ אחרים׳ למען׳ הכעסני׳ אותי׳ הם׳ מכעיסים׳ נאם׳ ה׳ הלא׳ אותם׳ לבשת׳ פניהם׳ לכן׳ כה אמר׳ אדני׳ ה׳ הנה׳ אפי׳ וחמתי׳ נתכת׳ על׳ המקום׳ הזה׳ על׳ האדם׳ ועל׳ הבהמה׳ ועל׳ עץ׳ השדה׳ ועל׳ פרי׳ האדמה׳ ובערה׳ ולא׳ תכבה׳ כה אמר׳ ה׳ צבאות׳ אלהי׳ ישראל׳ עולותיכם׳ הוסיפו׳ על׳ זבחיכם׳ ואכלו׳ בשר׳ כי׳ לא׳ דברתי׳ את׳ אבותיכם׳ וצוה׳ אתם׳ ביום׳ הוציאי׳ אתם׳ מארץ׳ מצרים׳ על׳ דבר׳ עולה׳ וזבח׳ כי׳ אם׳ את׳ הדבר׳ הזה׳ צויתי׳ אתם׳ לאמר׳ שמעו׳ בקולי׳ והייתי׳ לכם׳ לאלהים׳ והיה׳ אתם׳ לי׳ לעם׳ והלכתם׳ בדרך׳ אשר׳ אצוה׳ אתכם׳ למען׳ יטב׳ לכם׳ ויהי׳ כאשר׳ לא׳ שמעו׳ ולא׳ הטו׳ אזנם׳ ויהי׳ בעקשות׳ לבם׳ הרע׳ ויהי׳ מן׳ היום׳ אשר׳ יצאו׳ אבותיכם׳ מארץ׳ מצרים׳ עד׳ היום׳ הזה׳ ואשלח׳ אליכם׳ את׳ כל׳ עבדי׳ הנביאים׳ יום׳ יום׳ השכם׳ ושלח׳ ולא׳ שמעו׳ אלי׳ ולא׳ הטו׳ אזנם׳ ויקשו׳ עורף׳ הרעו׳ מאבותם׳ ודברת׳ אליהם׳ את׳ כל׳ הדברים׳ האלה׳ ולא׳ ישמעו׳ אליך׳ וקראת׳ אליהם׳ ולא׳ יענו׳ אותך׳ ואמרת׳ אליהם׳ זה׳ הגוי׳ אשר׳ לא׳ שמע׳ בקול׳ ה׳ אלהיו׳ ולא׳ לקח׳ מוסר׳ אבדה׳ האמונה׳ ונכרתה׳ מפיהם׳ גזי׳ נזרך׳ והשליכי׳ ושאי׳ על׳ שפים׳ קינה׳ כי׳ מאס׳ ה׳ ונטש׳ את׳ דור׳ עברתו׳ כי׳ עשו׳ בני׳ יהודה׳ הרע׳ בעיני׳ נאם׳ ה׳ שמו׳ את׳ שקוציהם׳ בבית׳ אשר׳ נקרא׳ שמי׳ עליו׳ לטמאו׳ ובנו׳ במות׳ התפת׳ אשר׳ בגי׳ בן הנם׳ להעביר׳ את׳ בניהם׳ ואת׳ בנותיהם׳ באש׳ אשר׳ לא׳ צויתי׳ ולא׳ עלתה׳ על׳ לבי׳ לכן׳ הנה׳ ימים׳ באים׳ נאם׳ ה׳ ולא׳ יאמר׳ עוד׳ התפת׳ ובגי׳ בן הנם׳ כי׳ אם׳ גי׳ הרגה׳ וקברו׳ בתפת׳ מאין׳ מקום׳ והיתה׳ נבלת׳ העם׳ הזה׳ למאכל׳ לעוף׳ השמים׳ ולבהמת׳ הארץ׳ ואין׳ מחריד׳ והשבתי׳ מן׳ הערים׳ ערי׳ יהודה׳ ומחוצות׳ ירושלם׳ קול׳ ששון׳ וקול׳ שמחה׳ קול׳ חתן׳ וקול׳ כלה׳ כי׳ לארץ׳ לחרבה׳ תהיה׳ ויצאו׳ עצמות׳ מלכי׳ יהודה׳ ועצמות׳ שריו׳ ועצמות׳ הכהנים׳ ועצמות׳ הנביאים׳ ועצמות׳ יושבי׳ ירושלם׳ מקבריהם׳ והשטחו׳ אותם׳ לשמש׳ ולירח׳ ולכל׳ צבא׳ השמים׳ אשר׳ אהבו׳ ואשר׳ עבדו׳ ואשר׳ הלכו׳ אחרי׳ ואשר׳ דרשו׳ ואשר׳ השתחוו׳ להם׳ לא׳ יאספו׳ ולא׳ יקברו׳ לדמן׳ על׳ פני׳ האדמה׳ יהיו׳ ונבחר׳ המות׳ מן׳ החיים׳ בכל׳ השארית׳ הנשארת׳ מן׳ המשפחה׳ הרעה׳ הזאת׳ אשר׳ נשארה׳ בכל׳ המקומות׳ אשר׳ הדחתי׳ אותם׳ שם׳ נאם׳ ה׳ צבאות׳ ואמרת׳ אליהם׳ כה אמר׳ ה׳ הנפל׳ ולא׳ יקום׳ השב׳ ולא׳ ישוב׳ מדוע׳ שבה׳ העם׳ הזה׳ ירושלם׳ משובה׳ נצחת׳ החזיקו׳ במרמה׳ מאנו׳ לשוב׳ הקשבתי׳ ואזן׳ לא׳ דברו׳ אין׳ איש׳ נחם׳ על׳ רעתו׳ לאמר׳ מה׳ עשיתי׳ כל׳ שב׳ במרוצתו׳ כסוס׳ פרץ׳ במלחמה׳ גם׳ חסידה׳ בשמים׳ ידעה׳ מועדיה׳ ותור׳ וסוס׳ ועגורן׳ שמרו׳ את׳ עת׳ בואם׳ ועמי׳ לא׳ ידעו׳ את׳ משפט׳ ה׳ איך׳ תאמרו׳ חכמים׳ אנחנו׳ ותורת׳ ה׳ אתנו׳ אכן׳ הנה׳ לשקר׳ עשה׳ עט׳ שקר׳ הבישו׳ חכמים׳ חתו׳ ונלכדו׳ הנה׳ בדבר׳ ה׳ מאסו׳ וחכמת׳ מה׳ בם׳ לכן׳ אתן׳ נשיהם׳ לאחרים׳ שדותיהם׳ ליורשים׳ כי׳ מקטן׳ ועד׳ גדול׳ כל׳ בצע׳ בצע׳ ומנביא׳ ועד׳ כהן׳ כל׳ עשה׳ שקר׳ ורפאו׳ את׳ שבר׳ עמי׳ על׳ נקלה׳ לאמר׳ שלום׳ שלום׳ ואין׳ שלום׳ הבישו׳ כי׳ תועבה׳ עשו׳ גם׳ בושה׳ לא׳ בשו׳ והכלם׳ לא׳ ידעו׳ לכן׳ יפלו׳ בנפלים׳ בעת׳ פקדתם׳ יכשלו׳ אמר׳ ה׳ אסף׳ אסיפם׳ נאם׳ ה׳ אין׳ אנב׳ בגפן׳ ואין׳ תאנה׳ בתאנה׳ והעלה׳ נבל׳ ואתן׳ להם׳ יעברום׳ מי׳ יתן׳ ראש׳ מים׳ ועיני׳ מקור׳ דמעה׳ ואבכה׳ יומם׳ ולילה׳ את׳ חללי׳ בת׳ עמי׳ מי׳ יתנני׳ במדבר׳ מלון׳ אורחים׳ ואעזבה׳ את׳ עמי׳ ואלכה׳ מאתם׳ כי׳ כולם׳ מנאפים׳ עדת׳ בגדים׳ וידרכו׳ לשונם׳ קשתם׳ לא׳ לאמונה׳ גברו׳ בארץ׳ כי׳ מרעה׳ אל׳ רעה׳ יצאו׳ ואתי׳ לא׳ ידעו׳ נאם׳ ה׳ איש׳ מרעהו׳ השמרו׳ ואל׳ אח׳ אל׳ תבטחו׳ כי׳ כל׳ אח׳ עקב׳ יעקב׳ ורע׳ כל׳ רע׳ יתלך׳ ואמת׳ לא׳ ידברו׳ למדו׳ לשונם׳ דבר׳ שקר׳ העות׳ נלאו׳ שבת׳ בתוך׳ מרמה׳ מרמה׳ מאנו׳ דעת׳ אותי׳ נאם׳ ה׳ לכן׳ כה אמר׳ ה׳ צבאות׳ הנני׳ צורפם׳ ובחנתים׳ כי׳ איך׳ אעשה׳ מפני׳ בת׳ עמי׳ חץ׳ שחוט׳ לשונו׳ דבר׳ רמיה׳ בפיו׳ שלום׳ את׳ רעהו׳ ובקרבו׳ ישים׳ ארבו׳ הלא׳ על׳ אלה׳ פקד׳ נאם׳ ה׳ אם׳ בגוי׳ אשר׳ כזה׳ לא׳ תתנקם׳ נפשי׳ אעלה׳ בבכי׳ ונהי׳ אשא׳ קינה׳ על׳ הרי׳ נאות׳ מדבר׳ כי׳ נצתו׳ מבלי׳ עבר׳ ולא׳ שמעו׳ קול׳ מקנה׳ מעוף׳ השמים׳ ועד׳ בהמה׳ נדדו׳ הלכו׳ ונתתי׳ את׳ ירושלם׳ לעיים׳ מעון׳ תנים׳ ואת׳ ערי׳ יהודה׳ אתן׳ שמה׳ מאין׳ יושב׳ מי׳ האיש׳ החכם׳ ויבן׳ את׳ זאת׳ אשר׳ דבר׳ פי׳ ה׳ אליו׳ ויגדה׳ על׳ מה׳ אבדה׳ הארץ׳ נצתה׳ כמדבר׳ מבלי׳ עבר׳ ויאמר׳ ה׳ על׳ עזבם׳ את׳ תורתי׳ אשר׳ נתתי׳ לפניהם׳ ולא׳ שמעו׳ בקולי׳ ולא׳ הלכו׳ בה׳ כי׳ הלכו׳ אחרי׳ שרירות׳ לבם׳ ואחרי׳ הבעלים׳ אשר׳ הורום׳ אבותם׳ לכן׳ כה אמר׳ ה׳ צבאות׳ אלהי׳ ישראל׳ הנני׳ מאכיל׳ אותם׳ לענה׳ ומשקיתים׳ מי׳ רואש׳ ופזרתים׳ בגוים׳ אשר׳ לא׳ ידעום׳ אם׳ אבותם׳ ושלחתי׳ אחרי׳ החרב׳ עד׳ כלותי׳ אותם׳ כה אמר׳ ה׳ צבאות׳ התבוננו׳ וקראו׳ למקוננות׳ ותבאנה׳ ואל׳ חכמות׳ שלחו׳ ותבואנה׳ ותמהרנה׳ ונאה׳ עלינו׳ נהי׳ ותרדנה׳ עינינו׳ דמעה׳ ועפעפינו׳ יזלו׳ מים׳ כי׳ קול׳ נהי׳ נשמע׳ מציון׳ איך׳ שדדנו׳ בשנו׳ מאד׳ כי׳ עזבנו׳ ארץ׳ כי׳ השליכו׳ משכנתינו׳ כי׳ אם׳ תאכלנה׳ נשים׳ פרים׳ עולליים׳ מחוץ׳ ובחורים׳ מרחובות׳ דבר׳ כ

ביאור

אל נכן בעצם ביפלן בבית בקבורה ואותר כי בעשות בצדיקים בין מדבר; עתו
ב' אלקורנ פוא סבר בישעבים
ל' גוים אשבני ושתו תהביבו עשב לך עצתו בביא וגוב בנא אתון שא יבתו בוא
ט"ב ושתנו את לבריו בתקוס ומא.

הס ולשון סבר לבי תולת

בירוך בעזרן ליתן כח